

Työterveyslaitos

Hyvä veto – hanke

Tiina Koivisto, vanhempi asiantuntija
Työterveyslaitos

YHTEISTYÖSSÄ

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

Henkilöstön saatavuuden ja alan vetovoimaisuuden turvaaminen iäkkäiden palveluissa (Hyvä veto)

- Kehitämme vanhustyön arvostusta ja vetovoimaisuutta parantamalla työntekijöiden hyvinvointia
- Nostamme eettisen kuormituksen puheenaiheeksi
- Lopputuloksena työhyvinvointia ja alan vetovoimaa parantava Hyvä veto – toimintamalli vuonna 2023

www.ttl.fi/hyvaveto

Työterveyslaitoksen ja THL:n mukana yhteiskehittämisessä

- Soteorganisaatiot:
 - Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoiminta (Eksote)
 - Etelä-Savon sosiaali- ja terveystoiminta (Essote)
 - Päijät-Hämeen hyvinvointitoimintayhtymä (PHHYKY)
 - Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystoiminta
- Ammattikorkeakoulut: Karelia, LAB ja XAMK

**Hallituksen
Kansallisen
ikäohjelman
toimeenpano-
hanke**

TYÖHYVINVOINTI VANHUSTYÖN HAASTEENA

39 %
työntekijöistä
joutuu toimimaan
omien arvojen
vastaisesti.

**EETTINEN
ORGANISAATIOKULTTUURI**

Alle 30-vuotiaista
työntekijöistä
76 %
ei palaudu
työstään hyvin
– yli 60-vuotiaista
62 %.

**VERTAIS-
MENTOROINTI**

Lähihohtajista
50 %
ei vahvista alaistensa
kyvykkyyttä tai
kannusta
yhteistyöhön.

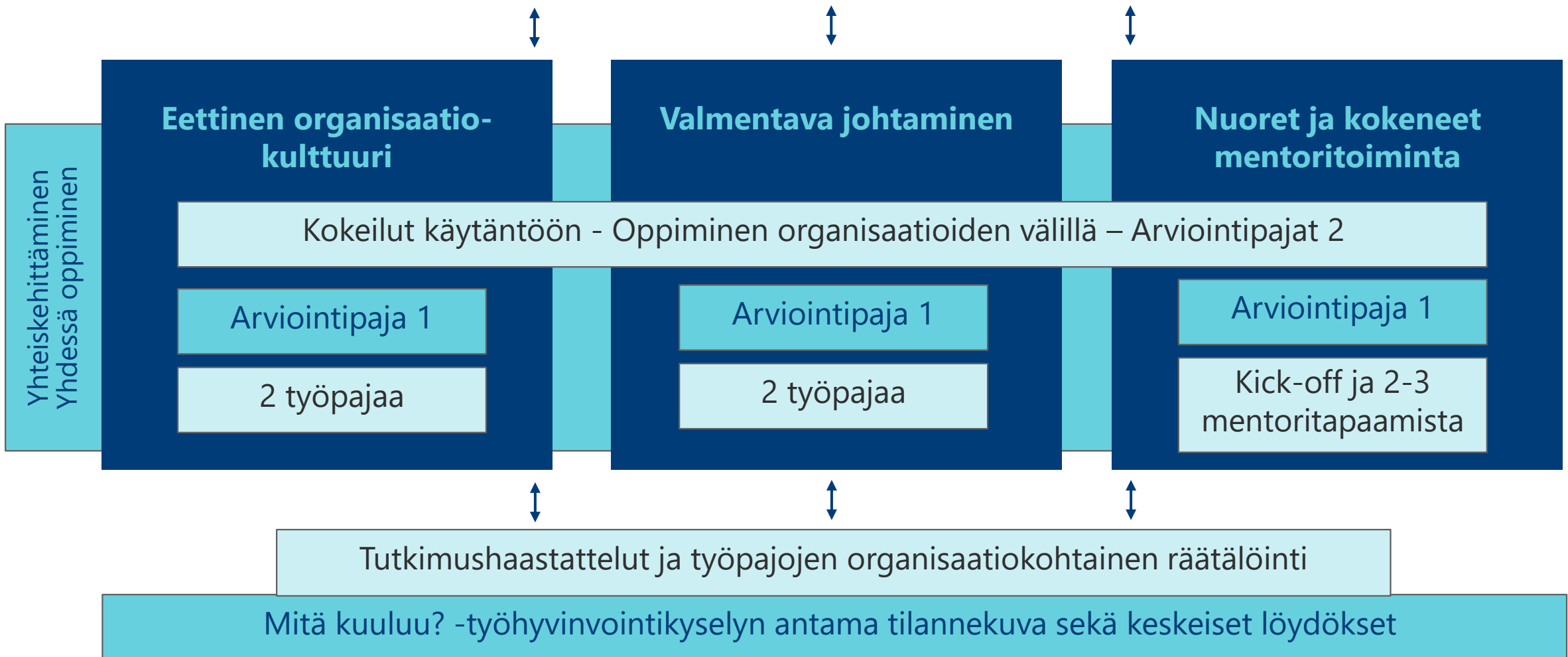

**VALMENTAVA
JOHTAMINEN**

= HYVÄ VETO -TOIMINTAMALLI

Lähde: Mitä kuuluu? -hyvinvointikysely sote-alan henkilöstölle 2020

Hyvä veto -toimintamalli

Toimintamallin kehittäminen yhteisen työn tuloksena

- Taustalla **analyysit** eri tutkimusaineistoista: MK-kysely, haastatteluaineisto, työpajojen keskustelut
- Työpajoissa syntyneet näkemykset ja **kehittämiskokeilut**
- **Yhteiset keskustelut** hankkeessa mukana olevien sote-organisaatioiden ja ammattikorkeakoulujen kanssa

Eettinen kuormitus heikentää hyvinvointia

- Eettistä pohdintaa ja päätöksentekoa vaativa työ aiheuttaa kuormitusta, jos toistuvasti joutuu ristiriitaan oman arvomaailman ja ympäristön vaatimusten välillä. (Molander 2014, Leino-Kilpi 2014a).
 - Jos ei voi toimia kuten kokee, että on hyvä ja oikein, aiheutuu itsesyytöksiä, ammatillinen itsetunto heikkenee ja loppuunpalamista (Glasberg 2006), riittämättömyyttä ja voimattomuutta, aikeita vaihtaa alaa (Ulrich 2007)
- Eettisen kuormituksen haitallinen vaikutus työkykyyn voimistuu, kun työssä on samanaikaisesti muita psykososiaalisia kuormitustekijöitä (Selander ym. 2022)

(Tuore video (10 min) <https://www.ttl.fi/potkipitkalle>)

Eettinen työkuultuuri tukee tutkitusti hyvinvointia

(Pihlajasaari, 2014)

Eettistä organisaatiokulttuuria voidaan kuvailla esimerkiksi ulottuvuuksilla

Eettisen organisaatiokulttuurin ulottuvuuksia (8)

(Organisaation eettiset hyveet –malli)
(Kaptein 2008; Kangas 2017, Huhtala 2014)

1. **Sääntöjen selkeys** (hyväksyttävästä toiminnasta ja odotuksista, ymmärrettävyys, konkreettisuus, arvot, normit, säännöt)
2. **Lähiesimiesten esimerkki** ja
3. **Ylimmän johdon esimerkki** (eettisyydestä ja sääntöjen noudattamisesta)
4. **Toteutettavuus**/Riittävät resurssit ja mahdollisuudet toimia työssä (tietoa, aikaa, rahaa, työvälineitä, toimivalta haluttujen arvojen toteuttamiseksi. Kokemus eettisestä toiminnasta)
5. **Tuki** (organisaation ja työyhteisön tuki keskinäiseen luottamukseen, oikeudenmukaisuuteen ja yhteenkuuluvuuteen työpaikkaan ja arvoihin, tuki samaistumiseen ja sitoutumiseen)
6. **Seuraamusten läpinäkyvyys** (eettisten/epäeettisten tekojen; suhteessa muihin työntekijöihin)
7. **Keskustelukulttuuri** (mahdollisuus avoimesti, tuki)
8. **Toiminnan seuraukset** (epäeettisestä rankaiseminen, eettisestä palkitseminen)

Hyvä veto vanhustyössä

MITÄ?

Eettinen kuormitus hallintaan
Vastuullista työkuultuuria yhdessä

KETKÄ JA MITEN?

MIKSI?

Vaikuttavuus ja hyödyt

1. Työhyvinvointi
Mitä kuuluu?
-hyvinvointikysely
2. Vanhustyön veto- ja pitovoima
3. Hyvä hoiva

KIITOS!

ttl.fi

@tyoterveys
@fioh

tyoterveyslaitos

tyoterveys

Tyoterveyslaitos

Kirjallisuutta

- Leino-Kilpi H. 2014a. Hoitotyön etiikan perusta. Teoksessa Leino-Kilpi H & Välimäki M. Etiikka hoitotyössä SanomaPro. Helsinki. s 23-35.
- Saxén S (2021). Ethics in professional discourse: an exploration of moral uncertainty and the diversity of ethics in healthcare professions. University of Eastern Finland: Kuopio.
- Molander G (2014). Hoidanko oikein?: eettinen kuormitus hoito- ja hoivatyössä. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Glasberg, AL, et al. "Development and initial validation of the stress of conscience questionnaire." *Nursing Ethics* 13.6 (2006): 633-648.
- Selander, K., Nikunlaakso, R. & Laitinen, J. Association between work ability and work stressors: cross-sectional survey of elderly services and health and social care service employees. *Arch Public Health* **80**, 83 (2022). <https://doi.org/10.1186/s13690-022-00841-2>